

เทศน์เช้า วันที่ ๘ มิถุนายน ๒๕๖๙

พระอาจารย์สงบ มนัสสนุโต

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองขวาง อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

ตั้งใจฟังธรรมะ วันนี้วันพระนะ วันพระ วันโกนเป็นวันแสวงหาบุญกุศลใส่หัวใจของตน ฟังธรรมๆ ให้หัวใจมันตื่นขึ้นมา

วันพระ วันโกนมันเป็นปฏิทิน ถ้ามันเป็นเรื่องปฏิทิน เรื่องกาล เรื่องวันเวลา วันเวลาๆ มันกลืนกินชีวิตของสัตว์โลกไปทั้งสิ้น มีดสว่าง มีดสว่าง วันเวลากลืนกินชีวิตของสัตว์โลก

วันพระๆ วันพระเป็นการเตือนให้เราได้แสวงหาบุญกุศลใส่หัวใจของตน แล้วสิ่งที่สำคัญที่สุด ผู้รู้ ผู้ตื่น ผู้เบิกบานนี้แหละ หัวใจของตนทำสมาธิเป็นเท่านั้นแหละ ถ้าสมาธิมันเป็นสัจจะเป็นความจริงนะ สุขอื่นใดเท่ากับจิตสงบไม่มี แล้วจะมั่นคงในพระพุทธศาสนา เพราะเห็นพุทธะไง แล้วพุทธะเป็นผู้ฝึกหัด เป็นผู้ศึกษา เป็นผู้ค้นคว้าขึ้นมา มันจะหลุดสว่างใสขึ้นมาในหัวใจของตน

ถ้าหัวใจของตนมันสว่างใสแล้วนะ สมมุติบัญญัติ

เวลาฝึกหัดปฏิบัตินะ “ละสมมุติๆ”

สมมุติอะไรของมึง

สมมุติซ้อนสมมุติไป โลกจริง โลกเสมือนจริง ธรรมะยิ่งใหญ่กว่านั้นหลายเท่าตัว ถ้าธรรมะมันยิ่งใหญ่กว่าหลายเท่าตัว มันต้องเกิดจากพุทธะ ศีล สมาธิ ปัญญา

เวลาเกิดปัญญาๆ ขึ้นมา มันเกิดภาวนามยปัญญา ปัญญาอย่างนั้นนะกิเลสมันถอยกรูดๆ เลย มันถอยกรูดๆ ไป แต่เวลากิเลสมันหลบไป ใจคนที่ปฏิบัติอ่อนด้อย พอมันอ่อนด้อยขึ้นมา กิเลสมันหลบมันหลีก มันไม่ได้ไปทำให้ความเข้าใจกับกิเลส ความเข้าใจโดยมรรคญาณ

โดยมรรคมันบดมันปิ้งก็เลิศค้นหาความทะยานอยากในหัวใจของตน จนมันดินมันรอน ถึงเวลา มันยอมจำนนแล้ว เวลามันขาด นิโรธ ดับทุกข์ พระพุทธศาสนามหัศจรรย์มาก

วันพระๆ มันต้องเป็นสัจจะเป็นความจริงขึ้นมาอย่างนั้น ไม่ใช่ยื่นกระดาษตายอย่างเดียว “ธรรมะมีอยู่โดยดั้งเดิม เราารู้เราเห็น”

จริงๆ นะสงสัย ในใจมันเรรวนทั้งนั้นนะ แล้วเรรวน เห็นไหม

เวลาหลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่น ครูบาอาจารย์ของเราไม่มีใครกล้าเข้าใกล้หรือก ไม่กล้าเข้าใกล้เพราะอะไร เวลามันเปิดออกมามันไม่มีอะไรเป็นขึ้นเป็นอันเลย แล้วถ้าไม่มีอะไรเป็นขึ้นเป็นอัน มันก็ตีตอนโต้แย้งกันนี้แหละ ตอนเถียงกันนี้ หน้าดำหน้าแดง พอหน้าดำหน้าแดง เกิดทิวฐิมานะ จะรักษาทิวฐิของมันก็อยู่ได้ชั่วคราว เดียวก็ล้มลุกคลุกคลาน แล้วสุดท้ายแล้วก็กรรมฐาน ม้วนเสื่อ ถึงที่สุดนะ มันทับมันถมเข้ามาในหัวใจด้วยบาปด้วยกรรม มันไปไม่รอดหรอก

ถ้ามันไปรอดๆ เห็นไหม วันนี้วันพระๆ วันพระ วันโกน พระที่ฝึกหัดปฏิบัติขึ้นมา วันพระ วันโกนเขาจะนั่งสมาธิภาวนาของเขา ต่อสู้กับกิเลสในหัวใจของเขา ถ้าต่อสู้กับกิเลสในหัวใจของเขานะ เขาตั้งสติของเขา เขาอดนอน อดอาหารของเขา เขาเร่งความเพียรของเขา มันน่าสาธุ อนุโมทนาไปกับเขา

ถ้ามันทำขึ้นมา มันจะถูกต้องชอบธรรมขึ้นมา มันก็เป็นสัมมาทิวฐิถูกต้องชอบธรรม ถ้ามันไม่ถูกต้องชอบธรรมนะ เพราะกิเลสมันขัดแย้งขัดขาน

กิเลสในหัวใจของตนมันร้ายนัก

แล้วคนสร้างเวรสร้างกรรมมานะ คนที่มีสติมีปัญญาเป็นนักปราชญ์ราชบัณฑิตนะ นั้นนะทิวฐิมานะจรดฟ้า เก่งนัก แต่หาความสุขใส่ตัวเองไม่ได้ หน้าขึ้นอกตรม เวลาโต้แย้งกัน ใ้อโฮ! ธรรมะมันมีความสุข มันรื่นเริงใจ พอหลับหลังนั่งคอตกเขียว

แต่ครูบาอาจารย์ของเราไม่อย่างนั้นนะ ยิ่งอยู่ลับหลังยิ่งดี ยิ่งอยู่ลับหลังยิ่งเจิดจ้า เวลาออกมาแล้วนะ สังคมมันกวน มันต้องออกกับรู้ อายตนะภายนอก อายตนะภายใน

อายุตนะภายนอก เขาพูดอะไรวะ พูดผิดพูดถูก ต้องไปรับรู้อะไรเรื่องของเขา แล้วมาโต้แย้งกันไง แล้วโต้แย้งกัน นี่สมมุติ สมมุติซ้อนสมมุติ ใจความคิดเราก็สมมุติอยู่แล้ว แล้วก็ให้สมมุติเข้ามา แล้วก็พูดว่า ละสมมุติๆ

ละที่ไหนสมมุติ

ถ้าละสมมุติด้วยความเป็นจริงนะ วิมุตตินะ อยู่ที่ไหนก็มีความร่มเย็นเป็นสุขของเขา วิหารธรรม วิมุตติสุขๆ โลกไม่มีหรอก ไม่มีความเข้าใจได้

ถ้ามันเข้าใจได้ เห็นไหม ในพระพุทธรูปศาสนา นี้วันพระ

วันพระๆ นะ เราฝึกหัดปฏิบัติของเรา เราเอาหัวใจของเราไป

ทำทานร้อยหนพันหนไม่เท่ากับถือศีลบริสุทธิ์หนหนึ่ง ถือศีลบริสุทธิ์ร้อยหนพันหนไม่เท่ากับสัมมาสมาธิได้หนหนึ่ง ทำสัมมาสมาธิได้ร้อยหนพันหนไม่เท่าเกิดภาวนามยปัญญาขึ้นมาหนหนึ่ง

คำว่า “หนหนึ่งๆ” มันยิ่งใหญ่นานาไหน มันมหัศจรรย์ขนาดไหน แล้วก็ไปตื่นกันแค่พิธีกรรม ไปตื่นกับทางโลกไป กระแสสร้างขึ้นมา แล้วกระแสนะ มันขึ้นมาแล้วมันก็มอดไปเป็นเรื่องธรรมดา นี่ไง เพราะมันตกอยู่ใต้กฎของอนิจจัง แล้วเอ็งลงทุนลงแรงเหนื่อยเปล่าอย่างนั้นได้อะไรขึ้นมา

ลงทุนลงแรงทางจงกรม นั่งสมาธิภาวนาของเราสิ แล้วถ้ามันได้มาๆ เห็นไหม เกิดเป็นมนุษย์เป็นอริยทรัพย์ เกิดมาได้พบพระพุทธรูปศาสนา เกิดมามีบุญมีกุศลได้เห็นครูบาอาจารย์ เห็นร่องรอยหลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่นท่านฝึกหัดปฏิบัติขึ้นมา

กึ่งกลางพระพุทธรูปศาสนา มรรคผลนิพพานไม่มี ทุกคนก็ถากก็ถางทั้งนั้นนะ แต่เป็นข้อเท็จจริงขึ้นมา ชีวิตของหลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่นนั่นชีวิตหนึ่ง มันมารุ่งโรจน์เอาสมัยลูกศิษย์ของท่านไง หลวงปู่ฝั้น หลวงปู่แหวน หลวงตาพระมหาบัว ท่านมายืนยันจะความจริงว่ามรรคผลนิพพานมันมี

นิพพานเป็นอัตตาหรือเป็นอนัตตา

ดูหลวงตาพระมหาบัวท่านแจกท่านแจกของท่าน มันจริงหรือมันไม่จริง ถ้ามันไม่จริง คนไม่รู้จะพูดได้อย่างไร ถ้าคนรู้พูดขึ้นมาแล้ว ตำราก็คือตำราไง

มหา ๙ ประโยค คัดค้านนะ “นิพพานเป็นอนัตตา นิพพานเป็นอนัตตา”

เวลาถามว่า “แล้วเชิงรู้ได้อย่างไรละ”

“ก็ตำราไง”

เวลาหลวงตาท่านยืนยันของท่าน ยืนยันของท่านเพราะอะไร เพราะท่านรู้จริง คนจริงมันกลัวอะไร มันกลัวแต่แรงกระแสสังคัมเสียดสีนั้นนะ มันหลบ มันไร้สาระ คือมันเอาสี่ข้างเข้าดูไง มันเอากระแสเข้าดูไง ประชาธิปไตยๆ ยกมือทีไรแพ้ทุกทีเลย เพราะคนดีมันน้อยกว่าคนชั่ว คนชั่วมากมายมหาศาล แล้วมันก็เกาะมือกันไว้ เกาะกลุ่มกันไว้ เพราะมันมีความชั่ว มีความหมักหมมในกิเลสในใจปิดบังเอาไว้

ความจริงมันเผชิญได้ เห็นไหม

เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเทศนาว่าการเทวดา อินทร์ พรหมสำเร็จเป็นพระอรหันต์มากมายมหาศาล หลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่นท่านเทศน์สอนเทวดา อินทร์ พรหมไง หลวงปู่ชอบอย่างนี้ ครูบาอาจารย์ของเรา

เทวดา อินทร์ พรหม สิ่งที่ทางโลกกว่าเป็นความมหัศจรรย์ เทวดามีจริงหรือเปล่า พรหมมีจริงหรือเปล่า

แต่หลวงปู่มั่นท่านสอนเลย อยากฟังเรื่องอะไร อยากรู้อะไร

นี่ไง เทวดาเขารู้อะไร

เขาก็รู้ทิพย์สมบัติของเขานั้นไง ทิพย์สมบัติที่เขาได้มา ภพชาติที่เขาเสวยนั้นไง หมดยุขัยเขาก็เวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะ เขาก็มาเกิดอีกไง

แล้วอยากรู้อะไร

ก็อยากรู้ที่มันไม่เวียนว่ายตายเกิดนะ อยากรู้จิตของตน อยากรู้วันนี้วันพระๆ อยากรู้ว่า
พุทธะมันเป็นอย่างไร

เทวดา อินทร์ พรหมยังเข้าใจไม่ได้

คุณองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าไปโปรดพระมารดา ออกพรรษาลงจากดาวดึงส์มา
ไปโปรดๆ ไปโปรดให้สิ้นกิเลส ไม่ต้องลงมาเกิดอีก ไม่ต้องมาเกิดอีกแล้ว ไม่ต้องมาเกิดอีกแล้ว นี่
มันเป็นความมหัศจรรย์ในพระพุทธานุภาพ

ฉะนั้น วันพระๆ เราจะเห็นคุณค่า เห็นคุณค่าว่าเราเกิดเป็นมนุษย์ เกิดมาพบ
พระพุทธานุภาพ เรามีศรัทธาความเชื่อ เราฝึกหัดปฏิบัติของเรา วันธรรมดาเราก็ฝึกหัด ต้อง
ฝึกหัดทุกวินาที ทุกมีสติปัญญาเท่าทันกิเลสในใจของตน ถ้ามันสงบตัวลงเราก็มีความสุข แล้ว
ถ้ามันยกขึ้นสู่วิปัสสนานะ ไห้โฮ!

งานอันยิ่งใหญ่ กองทัพธรรมๆ ศีล สมาธิ ปัญญา มรรค ๘ เราพยายามสร้างขึ้น

สติ สติคืออะไร สมาธิมันคืออะไร แล้วมันยกขึ้นสู่วิปัสสนา มันเกิดภาวนามยปัญญา มัน
เกิดจักร ธรรมจักร จักรมันเคลื่อน ปัญญา มันหมุนตัวๆ ไห้โฮ! มันยิ่งใหญ่มาก คนคนหนึ่ง
เป็นได้ขนาดนี้เชียวนะหรือ

เวลาครูบาอาจารย์ของเราจิตท่านสงบ ท่านยกขึ้นสู่วิปัสสนา เวลากองทัพกิเลสกับ
กองทัพธรรมมันเข้าเผชิญหน้ากัน เวลากองทัพธรรมที่มันยิ่งใหญ่ มันมีพลังกำลังของมัน ไห้โฮ!
มันบดมันบี้เนะ กิเลสมันหลบมันซ่อนไป

นี่ไง พอมันหลบมันซ่อนขึ้นมา ถ้าไม่มีวาทานนะ ไห้โฮ! บรรลุธรรมๆ

บรรลุตรงไหน เวลาบรรลุมันต้องนิโรธ ดับ มันถึงจะบรรลุได้ แล้วบรรลุอะไร บรรลุธรรม
ในใจของตน

อตฺตา หิ อตฺตโน นาโถ ตนเป็นที่พึ่งแห่งตน ตนรู้เอง ตนสอนหัวใจของตนให้ฉลาด

ตอนนี่หัวใจของตนฉลาดโดยสมมุติบัญญัติ การศึกษาเล่าเรียน ฉลาด ฉลาดโดยกิเลส
มันปลิ้นมันปล้อน ฉลาด ฉลาดโดยกิเลสมันถือนาง กิเลสมันอยู่เบื้องหลังแล้วผลักดันออกไป

แล้วเราก็เตลิดเปิดเปิง พอใจกับความมั่งคั่งความเห็น พอใจกับกระแส พอใจกับสังคมยกย่องเชิดชู
บูชา เตลิดเปิดเปิงเข้าไปเลยนะ หุดเข้ามาในหัวใจของตนไม่เป็น หุดเข้ามาในหัวใจของตน กลับ
บ้านไม่ถูก หาบ้านตัวเองไม่เจอ

ถ้ามันกลับบ้านถูก มันกลับสู่สัมมาสมาธิ กลับเข้าสู่พุทธะ

นี่กลับบ้านมีประตู มีหน้าต่างใหม่ มันจะเข้าบ้านทางไหนไง ชำนาญในวสีใจ พุทโธๆ
กำหนดอานาปานสติ ปัญญาอบรมสมาธิ มันกลับเข้าสู่บ้านของตน พอกลับเข้าสู่บ้านของตน
มันละทิ้งความรกรุงรัง ความฟุ้งซ่าน กลับเข้าสู่บ้านของตน สดชื่นแจ่มใส อยู่ในบ้านของตัวเองมี
ความสุข

แล้วมีความสุข แล้วจะตายอยู่ตรงนั้นหรือ

ยกขึ้นสู่วิปัสสนา มันต้องมึนงานทำดี

คนเรามันเกิดมามันต้องมีหน้าที่การงานเพื่อหาปัจจัยเครื่องอาศัยเพื่อดำรงชีวิต ผีกัด
ปฏิบัติขึ้นมามันต้องมีมรรคมีผลของมัน มันต้องมีเหตุมีปัจจัยของมัน เวลามันควรจะหนัก กิเลส
ที่มันกระทบ มันรุนแรงขึ้นมา ถ้ามันหนักขึ้นมา เราต้องสติเข้าเผชิญหน้ากับมันอย่างความหนัก
หน่วง เวลาถ้ามันเบาบาง เบาๆ ก็ได้ วันนี้สิ่งที่ใจมันนุ่มนวลขึ้นมา เราก็มีสติคุ้มครองดูแลจิตใจ
ที่นุ่มนวลให้เข้าสู่สัมมาสมาธิ

มันจะหนักหน่วง มันจะนุ่มนวลขนาดไหน มันเป็นอาการเท่านั้น อาการของจิต ของเรา
ลี เข้า สาย บ่าย เย็น อากาศภายนอกก็อย่างหนึ่ง สิ่งทีกระทบในหัวใจก็อย่างหนึ่ง สิ่งทีมัน
หมักหมมเอาไว้ตั้งแต่อดีตชาติ ตั้งแต่สะสมมาขนาดไหน มันเป็นจริตเป็นนิสัย มันเป็นส่วนดาน
ส่วนดานๆ อันนั้นนะ เราจะเข้าใจ แล้วเราจะถากจะถาง จะเปลี่ยนแปลงมันให้ได้

เวลาเปลี่ยนแปลงได้ เห็นไหม พระพุทธศาสนาใจ ปัจจัยตั้ง สันติปฏิญญา โอง สอนอดตุตา หิ
อดตุตโน นาโถ ตนเป็นที่พึ่งแห่งตนใจ

แต่ตนเกิดมาเป็นสังคม เกิดมาเป็นมนุษย์ มนุษย์เป็นสัตว์สังคม บวชเป็นพระๆ ก็เป็น
คณะสงฆ์ คณะสงฆ์ก็คณะสงฆ์ที่ดั่งาม คณะสงฆ์ที่ดั่งามเขาจะช่วยเหลือเจือจานกัน เขาจะ
คอยคุ้มครองดูแลกัน ใครที่ฝึกหัดปฏิบัติใหม่ก็คอยพยายามชักนำของเขาขึ้นมา ผู้ที่ฝึกหัดมี

แนวทางแล้ว ก็พยายามชวนชวายเป็นหัวใจของตนให้เข้มแข็งขึ้น ให้มีสติปัญญามากขึ้น ให้มันเท่าทันกิเลสในหัวใจของตน

พอเท่าทันกิเลสในหัวใจของตน นี่วันพระๆ คนคนหนึ่ง คู่ชู! รู้ได้ขนาดนี้เขี้ยวหรือ คู่ชู! คนคนหนึ่ง อ้อหืม!

มันอยู่ในตำรับตำราไป กึ่งกลางพระพุทธศาสนามันจะไม่มีมรรคไม่มีผล แล้วไม่มีมรรคไม่มีผล นี่มันคืออะไร

ภาวนามยปัญญา มันต้องมีสมถกรรมฐานเป็นพื้นฐาน

สมถกรรมฐานมันอยู่ที่ไหน

มันอยู่บนหัวใจของคน หัวใจของคน จิตตภาวนาๆ ทำจิตของตนให้นุ่มนวล มีผลกำลังให้มีสติจะมีความจริงของตนขึ้นมา

ปัญญาในพระพุทธศาสนา คือปัญญาทวนกระแสกลับเข้าไปสู่ภวาสวะ เข้าไปสู่จิต เข้าไปสู่กิเลสต้นหาความทะยานอยากในหัวใจของตน

ภาวนามยปัญญา ปัญญาทวนกระแสโลก

ปัญญาโลกเขาต้องแสดง ต้องวิเคราะห์วิจัย ต้องแสดงว่าสติปัญญาของตน แต่ถ้าเป็นภาวนามยปัญญา ปัญญามันทวนกระแสกลับเข้าไปในหัวใจของตน พุดให้ใครฟัง ใครว่ามึงบ้าๆ พุดกับโลกไม่ได้ ครูบาอาจารย์ท่านไม่พุดกับโลก

โลกเป็นโลกียปัญญา เรื่องกระแสโลก กระแสสังคม วิทยาศาสตร์แก้กิเลสไม่ได้ไง มันเป็นสูตร เป็นทฤษฎี เป็นความรู้ของโลก เป็นความรู้ที่จะออกไปกระจายควบคุมแร่ธาตุสารในโลกรให้ทำการวิเคราะห์วิจัยเพื่อผลประโยชน์ เพื่อความเข้าใจและใช้ประโยชน์ในสิ่งนั้นๆ แต่ในใจของเรามันไม่เกี่ยวกันเว้ย เพราะเกิดเป็นเทวดา เป็นอินทร์ เป็นพรหมไม่เป็นอย่างนี้

เทวดา อินทร์ พรหมฟังเทศน์องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเป็นพระอรหันต์ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าแสดงธรรมขึ้นมา วันมาฆบูชา บวชให้เอง อบรมเอง เอหิภิกขุบวชให้ด้วย อบรมบ่มเพาะด้วย พระอรหันต์ ๑,๒๕๐ องค์ไง

นี่เวลาพระอรหันต์มากมายมหาศาล พระอรหันต์เป็นที่ตรงไหน

เป็นที่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าพยากรณ์ยืนยัน

ไอ้ของเราอีกลู่อุญแจ “ละสมมุติ” มึงก็สมมุติอีกตัวหนึ่งขึ้นมา สมมุติหยาบ สมมุติอย่างกลาง สมมุติอย่างละเอียด คิดหยาบๆ แล้วก็คิดละเอียดขึ้น คิดละเอียดขึ้นเดี๋ยวก็กลับละเอียดลึกซึ้งเข้าไป เดี่ยวมันก็คลายตัวออกไปหยาบอีก เพราะมันเจริญแล้วเสื่อม ไม่มีอะไรคงที่ตายตัวแน่นอน ไม่มีสิ่งใดคงที่ตายตัว เว้นไว้แต่อกุศลกรรม

มีดวงตาเห็นธรรม เห็นใหม่ สักกายทิฏฐิ วิจิกิจฉา สิ้นพตปรามาส

ทิฏฐิในความเห็นผิด ทิฏฐิ จิตมันโดนกิเลสหลอกลวงแล้วร้อยรัดหัวใจนี้ไว้ เวลามันพิจารณาไปมันแยกออก พิจารณาภายในให้กลับไปสู่ธาตุเดิมของเขา ธาตุเดิมของเขาด้วยภาวนามยปัญญา มันจะเร็วมากๆ พับๆ มันจะเห็นรวดเร็วรุนแรง เปลี่ยนแปลงให้เห็น แต่จิตมันทันท่วงที

ความคิดเร็วกว่าแสง แต่เวลาจิตมันเห็นเป็นภาวนามยปัญญา มันจะมหัศจรรย์ยิ่งกว่านั้น แล้วเวลามันเท่าทันนะ มันปล่อยๆ ชั่วคร่าวๆ เวลามันถึงที่สุดนะ มันสมุจเฉท ขณะนิโรธ ขาด ดั่งแขนขาด กิเลสขาดไปจากจิตดั่งแขนขาด กายเป็นกาย จิตเป็นจิต ทุกข์เป็นทุกข์ แยกกันเป็น ๓ ทวีป

นี่คำพูดหลวงตาพระมหาบัว ท่านยืนยันว่าเวลาภายในแยก มันแยกออกเป็น ๓ ทวีป แล้วมันจะกลับมารวมกันอีกไม่ได้เลย โดยที่สังโยชน์มันขาดไป สิ่งที่ร้อยรัดขาดออกไป

แล้วมันเป็นอย่างไรวะ เอ็งรู้อะไรกันบ้าง เอ็งเคยเห็นอะไรกันบ้าง ไม่รู้ไม่เห็นอะไรเลย นอกพระพุทธศาสนา เป็นสัญญาอารมณ์พรั้าเพื่อแค่สมมุติ โดยเอาสมมุติอย่างกลางไปละอย่างหยาบ แล้วก็ไม่ได้ด้วย เพราะมันเป็นอันเดียวกัน อย่างหยาบ อย่างกลาง อย่างละเอียด สมมุติกันไป สมมุติกันมา ตั้งแ่งตั้งงอน

ในพระพุทธศาสนาไม่มี ในพระพุทธศาสนานะ อริยสัจ ทุกข์ เหตุให้เกิดทุกข์ ทุกข์ดับ วิธีการดับทุกข์ มีเท่านี้ อริยสัจมีอันเดียว พระอรหันต์รู้เหมือนกันหมด จะมีอำนาจวาสนามากน้อยขนาดไหนนั่นมันเป็นอำนาจวาสนาบารมี

พระสืวลี พระสารีบุตร สร้างอำนาจวาสนาของแต่ละบุคคลมา กรรมเก่า ได้สร้างเวร
สร้างกรรมมาอย่างใดมันจะให้ผล เวลาฝึกหัดปฏิบัติไปแล้วมันจะมีบุญกุศลจากกรรมเก่าของ
ตน

แต่เกิดมาเป็นมนุษย์ เกิดมาพบพระพุทธศาสนา เป็นสาวกสาวกะ ผู้ได้ยินได้ฟัง ได้ยิน
ได้ฟังธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ไม่ได้ยินก็คิดว่าเอาจากพระไตรปิฎกไป

ผู้ที่ได้ยินได้ฟัง สาวกสาวกะ อริยสังฆะมีหนึ่งเดียว พระอรหันต์มีประเภทเดียว ประเภทที่
สิ้นกิเลส ไม่ใช่พระอรหันต์หันซ้ายหันขวา หันไปหาสังคม หันไปหาโลก หันไปหาให้โลกามิสเพื่อ
ต้องการอามิสสินจ้าง

การปฏิบัติไม่เป็นอย่างนั้น การปฏิบัติจะเคารพบูชาธรรมและวินัย จะเคารพบูชาองค์
สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า จะเคารพพุทธะ ผู้รู้ ผู้ตื่น ผู้เบิกบาน สัมมาสมาธิ พุทธะในใจของ
ตน จะเคารพ จะมีสติปัญญา มีการคุ้มครองดูแลพระพุทธเจ้าของเรา พระพุทธเจ้าในหัวใจ
ของตน เอวัง